महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७७
बर्दघाट नगरपालिका, नवलपरासी
पश्चिम

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
सामाजिक सेवा विभाग

Phone : 4258174
4266034
4255707
A.G.Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाण्डौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

प्रदेश नं.५,कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

पत्र संख्या :-२०७६/७७
च.नं : -६१

मितिः २०७७/०३/२९

श्री नगर प्रमुखज्यू,
बर्दघाट नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
नवलपरासी, पश्चिम ।

विषयः <u>लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।</u>

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ प्रयोजनकोलागि अनुरोध छ ।

(चन्द्रकान्त भण्डारी)
नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाई

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीयतहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यको आधारमा महालेखापरीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन,२०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आर्थिक कारोवारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीयतह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसंग सम्बन्धित ऐन नियम समेतको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एबं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन पवबर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भए पश्चात जारी प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका बिषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । प्रतिवेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययिता, दक्षता र प्रभावकारिता हासिल गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता पर्वद्धन हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः स्थानीय तहमा प्राप्त हुने अनुदान, आन्तरिक आय र राजश्व वाँडफाँडको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आयतर्फ संकलन न्यून रहेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अवण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, बर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रवृति देखिएका छन । त्यसैगरी विकास निर्माण तर्फ योजना प्राथामिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिए बमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालिन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन । स्थानीयतहको आन्तरिक व्यवस्थापन तर्फ आवश्यक शीपयुक्त जनशक्तिको कमी रहेको, सेवाप्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, श्रोत साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, संचालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, लेखांकन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । गतविगतमा लेखापरीक्षणबाट औल्याएका व्यहोराहरु सुधार तथा बेरुजू उपर अपेक्षित रुपमा आवश्यक कारवाही भए गरेको समेत देखिएन् ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको वावजुद यथासम्भव स्थानीयतहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भै लेखापरीक्षण गर्ने प्रयास गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीयतहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार हुने, भौतिकपूर्वाधार र सेवाप्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । आगामी दिनमा समेत यस्तै सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

२०७७ आषाढ २९ गते ।

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
सामाजिक क्षेत्र बिभाग

Phone : 4258174
4266034
4255707
A.G.Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाण्डौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

प्रदेश नं.५,कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

पत्र संख्या :- २०७६।०७७
च.नं :-६१

श्री नगर प्रमुखज्यू,
बर्दघाट नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
नवलपरासी, पश्चिम ।

विषयः <u>लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।</u>

कैफियत सहितको राय

हामीले बर्दघाट नगरपालिका आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।
हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७६ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को वित्तिय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित आय-ब्यय विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानून र परम्परा बमोजिम सारभूत रुपमा सहि तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी बित्तिय बिबरण तयार गरेको छैन ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु ३ करोड ८७ लाख ३१ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असूल गर्नुपर्ने रु ११ लाख ३८ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु ५९ लाख ४३ हजार नियमित गर्नुपर्ने रु. १ करोड १ लाख ७० हजार र पेश्की वाँकी रु २ करोड १४ लाख ८० हजार रहेको छ ।

३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७६/१०/२४ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रतिक्रिया प्राप्त नभएकोले बेरुजु फछ्र्यौट नभई कायम व्यहोराका व्यहोराको अन्तीम प्रतिवेदन पाना २० (बिस) यसैसाथ संलग्न छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकीन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो राय व्यक्त गर्नेआधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा बित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । नगर कार्यपालिका, प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ति पत्ता लगाउने सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तिलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(चन्द्रकान्त भण्डारी)
नायब महालेखापरीक्षक

बर्दघाट नगरपालिका, नवलपरासी ।
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७५।७६

परिचय - स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने गरि नगरपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने हरेक कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रर्वद्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका हरेक काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई लाभको वितरणमा सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु हो । यो नगरपालिका अन्तर्गत १६ वटा वडाहरु रहेका छन् । नगरसभा सदस्य ५९ र कार्यपालिका सदस्य २६ रहेको यस नगरपालिकाको १६२.०१ व.कि.मी. क्षेत्रफल तथा राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार जम्मा ६१४७२ जनसंख्या रहेको छ । यो नगरपालिका ५ नं. प्रदेशमा अवस्थित छ ।

स्थानीय संचितकोषः आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को संचित कोषको आयव्यय हिसाबको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ।

सि.नं.	आयतर्फ			सि.नं.	व्ययतर्फ		
	विवरण	रकम	रकम		विवरण	रकम	रकम
१	**गत वर्षको जिम्मेवारी**		४५४३१७४०.९६	१	**चालु खर्च**	३८०८४०७९४.९८	३८०८४०७९३.९८
	क) बैंक	३८११६१७३.९६		२	**पूँजीगत खर्च**	२१२४०७८३२	२१२४०७८३२
	ख) धरौटी	५७७६२९९		३	**वित्तीय व्यवस्था भुक्तानी**		
	ग) कोष	१५३९२६८			क) ऋण भुक्तानी		
२	**राजस्व (आन्तरिक आय)**		२०८२०५४३५.३२		ख) व्याज भुक्तानी		
	क) आन्तरिक राजस्व	११५३४३८६४.७५			ग) अन्य भुक्तानी		
	ख) राजस्व बाँडफाँड	९२८६१५७०.५७		४	**लगानी**		
	ग) अन्य आय				ऋण लगानी		
३	**वित्तीय हस्तान्तरण**		३८८७५७७९०.३		शेयर लगानी		
	क) वित्तीय समानीकरण अनुदान	१६४२०००००			अन्य लगानी		
	ख) सशर्त अनुदान	२१५२०९६८४.३०		५	**धरौटी फिर्ता**	३०६७५४५	३०६७५४५
	ग) समपूरक अनुदान	९३४८१०६		६	**कोष फिर्ता**	३९५३७७९	३९५३७७९
	घ) विशेष अनुदान			७	**अन्य विविध व्याय**		
४	**प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान**		७७५९६२६		क. ड्राफ्ट, युनिसेफ		
	क) वित्तीय समानीकरण अनुदान	५०१३०००		८	मौज्दात		१९४७६८६६३.१०
	ख) सशर्त अनुदान	९९९६२६			क. नगद मौज्दात		
	ग) समपूरक अनुदान	१७४७०००			ख. बैंक मौज्दात	१८२७४४७०६.६	
	घ) विशेष अनुदान				ग. धरौटी मौज्दात	७१२४६२८	
५	**अन्तर सरकारी अख्तियारीबाट प्राप्त**	१३३१५४३०७	१३३१५४३०७		घ. विभिन्न कोष मौज्दात	४८९९३२८.५	
६	**विभिन्न कोषतर्फको आय**	७३१३८३९.५	७३१३८३९.५				
७	**जनसभागिता –नगद**						
८	**विषयगत निकायबाट प्राप्त रकम**						
९	**धरौंटी आय**	४४१५८७४	४४१५८७४				
१०	**लगानीको साँवा फिर्ता**						
११	**अन्य विविध आय**						
	जम्मा		**७९५०३८६१३.०८**		**जम्मा**		**७९५०३८६१३.०८**

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम
१.	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट निकासा हुने बजेट उप शीर्षकहरुको छुट्टा छुट्टै आर्थिक विवरण तयार गरेतापनि नगरपालिका तर्फका उप शीर्षकहरुको छुट्टा छुट्टै आर्थिक विवरण तयार गरेको छैन ।	
१.१.	नेपाल सार्वजनिक लेखामान प्रणाली बमोजिम आय व्यय विवरण लेखा नीति तथा टिप्पणी, प्रमुख लेखा नीति र वित्तीय विवरणको तयारी तथा स्वीकृति गर्नुपर्ने पर्नेमा सो तयार गरेको पाइएन ।	
१.२.	कार्यालयले सूत्र लेखाप्रणालीको प्रयोग गरेतापनि लेखा प्रणालीका स्वीकृत ढाँचाहरु स्वचालित रुपमा सृजना गर्ने गरेको देखिएन । जस्तै नगरपालिकाको एकिकृत आय-व्यय विवरण सूत्र प्रणालीवाट तयार हुने गरेको छैन ।	
२.	**लक्ष्य प्रगति-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार नगरपालिकाले लक्ष्य प्रगति तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले सञ्चालन गरेका जिल्ला स्तरीय तथा केन्द्र स्तरीय आयोजनामध्ये सबै आयोजनाको उपर्युक्त ऐन बमोजिमको ढाँचामा प्रगति विवरण दिएको देखिएन । ऐन बमोजिमको ढाँचामा बार्षिक लक्ष्य तथा प्रगति विवरण तयार गर्नु पर्दछ ।	
३.	**चौमासिक खर्च :-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(३) अनुसार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको कोषबाट खर्च भएको रकमको चौमासिक प्रगति त्यस्तो अवधि समाप्त भएको पन्ध्र दिनभित्र कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले पेश गरेको पूँजीगत शीर्षकको चौमासिक खर्च विवरण विश्लेषण गर्दा जम्मा खर्च रु. २१,२४,०७,८३२।- मध्ये तेश्रो चौमासिकमा रु.१४६३०७०००।- र आषाढ महिनामा रु ८६५५२०००।- खर्च भएको पाइयो । उपर्युक्त तथ्याङक अनुसार तेस्रो चौमासिकमा कूल खर्चको ६८.८८% र आषाढमा ४०.७४%खर्च भएको देखियो । अतः आ.ब.को अन्त्यमा मात्र कार्य हुने र त्यसरी काम गर्दा अनुगमन तथा मूल्याकंन गर्न समय कम भै कामको गुणस्तरमा असर पर्ने अवस्थालाई मध्यनजर राखेर कार्ययोजना अनुसार कार्यसम्पादन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।	
४.	**वार्षिक खरिद योजना/ गुरुयोजना -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमा भन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोड भन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरु योजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाख भन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले वित्तीय समानीकरण अन्तर्गत वार्षिक रु.११,७६,७९,७८८।७१ को पूँजीगत खर्च/खरिद कार्य गरेको छ । नगरपालिकाले वार्षिक खरिद योजना बनाएतापनि खरिद योजनाको पूर्ण रुपमा कार्यान्वन गरेको छैन भने खरिद गुरुयोजना बनाएको छैन । सार्वजनक खरिद अनुगमन कार्यालयले तोके बमोजिम खरिद योजना बनाई योजना अनुरुप खरिद गर्ने र गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।	
५.	**सेवा प्रवाह** - सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) ऐन, २०६४ को दफा २५ मा सर्वसाधारणलाई सेवा प्रदान गर्ने वा जनसम्पर्क कायम गर्ने प्रत्येक सरकारी निकायले सबैले देख्ने ठाँउमा कार्यालयले दिने सेवा र त्यसको प्रकृति, सेवाग्राहीले सेवा प्राप्त गर्न पूरा गर्नु पर्ने कार्यबिधि, सेवा प्रदान गर्ने पदाधिकारी र निजको कार्यकक्षको विवरण ,सेवा प्रदान गर्न लाग्ने समयाबधि र सेवा प्राप्त गर्न कुनै दस्तुर तथा अन्य रकम लाग्ने भए सो को विवरण , खुलाई नागरिक वडापत्र राख्नु पर्ने र सो बमोजिम सेवा प्रदान गरेको अभिलेख राख्नुपर्ने ब्यवस्था छ । कार्यालयले पेश गरेको विवरण अनुसार यस वर्ष २२२५नागरिकता सिफारिश, १३११ नाता	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा	रकम
	प्रमाणित ,२५७३घरबाटो सिफारिश,२९९५व्यक्तिगत घटना दर्ता जस्ता सेवा प्रवाह गरेको छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा उल्लेखित स्थानीय निकायको काम कर्तव्य र अधिकार मध्ये अधिकांश सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने विषयमा निकायको सिमित जनशक्ति र पूर्वाधारका कारण प्रवाह गर्न सकेको छैन । अतः जनशक्ति र पूर्वाधारको विकास गरी निकायको सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।	
६.	**कर्मचारी व्यवस्था** :- निजामती सेवा ऐन, २०४९ वमोजिम कर्मचारी पदपूर्ति र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकामा रहने कर्मचारी दरवन्दी १०१ रहेपनि पदपूर्ति ५७ रहेको देखियो । इञ्जिनीयर सहित ४४ पद रिक्त रहेका छन । ती मध्ये १३ जना करारमा राखि कार्य संचालन गरिएको छ ।	
७.	**निवेदन फछ्र्यौट** :- स्थानीय जनतालाई नजिकको निकायबाट न्याय सम्पादन गर्ने उद्देश्यले स्थानीय नगरपालिकाको न्यायिक समितिबाट छिटो निवेदन फछ्र्यौट गरी शीघ्र न्याय दिनको लागि परेका निवेदन तथा उजुरी समयमै फछ्र्यौट हुनु पर्दछ । आर्थिक बर्ष २०७५।७६ सम्म न्यायिक निर्णयको लागि ८०निवेदन परेकोमा ३३ फछ्र्यौट भई ४७ बाँकी रहेकोमा २वटा मेलमिलाप हुन नसकी अदालतमा विचाराधिन रहेको पाइयो । स्थानीयस्तरमा सुशासन कायम गर्ने समितिमा आवश्यक जानकारी तथा समय व्यवस्थापन गरी न्यायिक समितिमा परेका निवेदन शीघ्र फछ्र्यौट गर्न सम्बद्ध पक्षको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ ।	
८.	**खर्च गर्ने अख्तियारी र कार्यविधिःवजेट खर्च गर्ने अख्तियारी :-** स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ७३ (१) मा सभावाट वजेट स्विकृत भएको सात दिन भित्र नगर प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई वजेटको खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने उल्लेख छ । यो कार्यालयको नगर सभावाट २०७५।०३।१५ मा जम्मा रु ६५६२९८५००।०० वजेट स्विकृति भएकोमा ऐनको व्यवस्था वमोजिम नगर प्रमूखले प्रमूख प्रशासकीय अधिकृतलाई वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरको देखिएन । ऐनको व्यवस्था वमोजिम वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्दछ ।	
९.	**आन्तरीक नियन्त्रणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयवाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी , नियमितता र दक्षतापूर्ण ढंगवाट सम्पादन गर्न र वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनीय वनाउन तथा प्रचलित कानून वमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृति अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रर्णाली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने व्यवस्था छ । कायांलयले कायंविधि तयार नगरेको कारण आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अवस्था कमजोर रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन् क) आर्थिक विवरण - आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३५ दिनभित्रको अवधि सम्म आर्थिक विवरण तयार गर्नुपर्नेमा कार्यालयले आर्थिक विवरण तयार गरेको छ । तर सम्पूर्ण कारोवारका शिर्षकहरुको एकिकृत आर्थिक विवरण लेखापरीक्षणको अवधिमा तयार गरी पेश गरेको छ । ख) अभिलेख- नगरपालिकाले सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख रखेको देखिएन । ग) कतिपय योजनाहरुमा इष्टिमेट तयार गरेको, स्वीकृत गरेको, नापी मूल्याकन गरेको, जाँच गरेको, स्वीकृत गरेको, ठेक्का बिल र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको, स्वीकृत गरेको मिति उल्लेख नभएको ।	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम
	घ) कार्यालयले उद्धेश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरी निराकरणको प्रयास गरेको देखिएन । ई) निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न प्रविदेन अनुसार नापी किताव तयार गरी उक्त नापी किताबलाई नियमको प्रावधान अनुरुप अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेमा कतिपय योजनाहरुको नापी लुज पेपरमा भर्नेगरेको पाइयो । अत: योजनागत नापी किताव बनाई भएको कार्य र खर्चको विवरण अद्यावधिक गरेको । च) वास्तविक सेवा प्रवाहवाट सेवाग्राहीले प्राप्त गरेको सन्तुष्टि, सेवा प्रवाहको सुधार सम्बन्धी क्रियाकलाप गरेको देखिएन । छ) सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ बमोजिम बार्षिक खरिद योजना तयार गरेपनि खरिद योजना को पूर्ण पालना गरी खरिद कार्य गरेको देखिएन । ठ) कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गरी आन्तरिक लेखापरीक्षण नगराएको । ड) शिक्षा तर्फ विद्यालयगत चौमासिक निकासा किताव तयार गर्ने नगरेको । अत: आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली र कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ ।	
१०.	**आन्तरिक लेखापरीक्षण** - आन्तरिक लेखापरीक्षण (कार्यविधि) निर्देशिका, २०६८ को दफा १(६) को उपदफा (ख) मा प्रत्येक चौमासिक अवधि व्यतीत भएको एक महिना भित्र अनिवार्यरुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्नुपर्ने र सोही दफाको उपदफा (ग) मा आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न भएको १५ दिनभित्र प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित कार्यालयलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने उल्लेख छ । कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय नवलपरासीले यस कार्यालयको नगरपालिका चौमासिक रुपमा आन्तरीक लेखापरीक्षण गरे पनि बार्षिक रुपमा मात्र प्रतिवेदन जारी गरेको छ ।	
११.	**तथ्याङ्क र अभिलेख-** स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ वमोजिम नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्याकं संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस नगरपालीकाले स्थानीय तथ्यांक सम्वन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको पाईएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकिकरणका क्रियाकलाप संचालनमा तथ्यांकले महत्वपुर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा भुमिका अगाडि वढाउन आवश्यक छ । तथ्यांक वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, वजेट, प्रक्रिया र कार्यावन्यनले उचित सार्थकता नपाउने हुदा नगरपालिकाले अभिलेख व्यवस्थापन गर्न जरुरी छ ।	
१२.	**योजना र कार्यान्वयन**- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ वमोजिम स्थानीय तहले योजना वनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । योजना वनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । सो अनुसार दीर्घकालिन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूचि तयार गरेको पाईएन ।	
१३.	**राजश्व अभिलेख** - आर्थिक कार्यबिधि ऐन, २०५५ को परिच्छेद ४ दफा १२ र १३ ले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले सफ्टवेयर मार्फत रसिद कट्टा गर्ने गरे पनि वडा कार्यालयहरुमा नगदी रसिद प्रयोग गर्ने गरेको देखियो ।वडावाट काटिएका रसिदको रकम महिनाको अन्तिम दिनमा दाखिला गर्ने गरेको छ । अत: कार्यालय र अन्तर्गका वडाहरुवाट प्राप्त हुने राजश्व समयमै प्राप्त गर्ने र सोको अभिलेखाङ्कन तथा परिचालन गर्नुपर्दछ ।	
१४.	**व्यवसाय कर**- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा कार्यालयले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले व्यवसायीहरुको लगत राखी राजस्व असुल गर्नुपर्नेमा लगत अद्यावधिक गरेको पाईएन । कार्यालयले आफ्नो क्षेत्र भित्रका व्यावसायीहरुको अभिलेख राखी करको दायराभित्र	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम
	ल्याउनु पर्दछ ।	
१५.	**निर्माण कार्यको गुणस्तर** - खरिद सम्झौता अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर नियन्त्रण र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार खरिद सम्झौता गर्दा गुणस्तर परीक्षणको किसिम र त्यसको पटक र संख्या समेत उल्लेख भएको गुणस्तर योजना निर्माण व्यवसायीले उपलब्ध गराउनु पर्ने र सो योजनालाई परीक्षण गरी योजना प्रमुखवाट स्वीकृत गराइ सोही अनुसार गुणस्तर प्रक्रिया संचालन गर्नुपर्ने उल्लेख भएतापनि यो वर्ष नगरपालिका कोष पूँजीगतवाट रु. ८६३२८६६७०० निर्माण कार्यको लागि खर्च गरेकोमा योजनाहरुको आँशिक रुपमामात्र गुणस्तर परीक्षण गरेको देखियो तात्विक महत्वका सवै योजनाको गुणस्तर आश्वस्तता हुन प्रयोगशालाबाट गुणस्तर परीक्षण गराउनु पर्दछ ।	
१६.	**कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख**– सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ४ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टीन्जेन्सी खर्च समावेस गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयवाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट कन्टिन्जेन्सी रकम कट्टा गर्ने गरेको देखिएतापनि सोको कार्यक्रमगत कन्टेन्जेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नुपर्नेमा राख्ने गरेको छैन । कार्यालयवाट यसबर्ष भएको कन्टिन्जेन्सी रु.३०६५५८८।- खर्च भएकोमा योजनागत कन्टिन्जेन्सी खर्च अभिलेख नराखेको कारण नियमावलीमा भएको व्यबस्था बमोजिम कन्टीन्जेन्सी खर्चको अभिलेख राखी कन्टिन्जेन्सी खर्चमा नियन्त्रण गरिनु पर्दछ ।	
१७.	**खरिद कारवाही अभिलेख -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४९(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले हरेक खरिद कारवाहीको निम्ति छुट्टै फाइल खडा गरी राख्नु पर्ने र उपनियम(२) बमोजिम फाइलमा अन्य कागजातका अतिरिक्त सम्झौता फाइलको पञ्जिका, वोलपत्र वा पूर्वयोग्यताको लागि आव्हान गरिएको सूचना, बोलपत्र, पूर्वयोग्यता वा प्रस्ताव आव्हान सम्बन्धी कागजात, प्रस्तावदाताहरुलाई पठाएको जवाफ, बैठकको माइन्यूट, बोलपत्रको मूलप्रति, पूर्वयोग्य भएका बोलपत्रदाको योग्यता मूल्यांकन प्रतिवेदन, सफल वोलपत्रदातालाई पठाएको स्वीकृतिको प्रारम्भिक सूचनाको प्रतिलिपि, असफल बोलपत्रदाताहरुलाई पठाएको सूचनाको प्रतिलिपि, खरिद सम्बन्धी प्रकाशित सूचनाहरु, खरिद सम्झौता, प्रगति प्रतिवेदन, इन्भ्वाइस र निरीक्षण प्रतिवेदन, खरिद सम्झौतामा संशोधन गरिएको भए सो सम्बन्धी कागजात, मालसामान प्राप्ति, निरीक्षण र स्वीकृति लगायतको कागजात, मूल्यांकन प्रतिवेदन र सोसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजात लगायतको विवरण क्रमवद्ध रुपमा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले खरिदसँग सम्बन्धित कागजातहरु अलग अलग फाइलमा राख्ने गरेको, लेखापरीक्षणले माग गरेको खरिद सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरणहरु प्राप्त हुन नसकेको अवस्था छ । अतः नियमावलीले तोके अनुसार सम्पूर्ण कागजातहरु सिलसिलेवार रुपमा एउटै फाईलमा राखी पञ्जिका समेत तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
१८.	**योजना छनौट र विनियोजन -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम स्थानीय तहले आगामी बर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकावाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गते भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय -व्ययको अनुमानसाथ गतवर्षको वास्तविक आय व्यय, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरी १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी अषाढ मसान्त भित्र नै पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै ऐनको दफा १९ मा सभाको वैठक सामान्यतया २ पटक बस्ने व्यवस्था समेत गरेको छ । जस अनुसार आषाढको सभा बार्षिक नीति बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने र दोस्रो सभावाट ऐनको मस्यौदा तयार गरी छलफल र पारित गर्ने कानूनको मनसाय रहेको देखिन्छ । कार्यालयले कार्यपालिकाको बैठकबाट बचत तथा मौज्दात रकमबाट नयाँ योजना छनौट गरी बजेट बनाई दोस्रो सभावाट पारित गरेको भएतापनि सोको विवरण पेश भएन । योजना तर्जुमा	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम
	गर्दा योजना छनौटका प्रक्रिया पूरा नगरी कार्यक्रम तथा योजना कार्यान्वयन गराई हिउँदे सभावाट अनुमोदन गर्ने र पूरक बजेट तथा कार्यक्रम समर्थन गराउने गरेको पाईयो । योजना छनौटका प्रक्रिया पूरा गरी असार १० गतेभित्रको सभाले मात्र योजना तथा कार्यक्रम पारित गराउने तर्फ ध्यान जानु पर्ने देखियो ।	
१९.	**मूल्य अभिवृद्धि कर दाखिला**- आन्तरिक राजस्व विभागको २०७६।२।२७ र महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको २०७६।३।१० को पत्रानुसार ठेक्का मार्फत निर्माण व्यवसायीसंग कार्य गराएकोमा विजक रकमको मूल्य अभिवृद्धि कर रकमको ५० प्रतिशतले हुने रकम कट्टा गरी कार्यालयले राजस्व खातामा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले निम्नानुसारका कार्य निर्माण व्यवसायीसंग ठेक्का मार्फत गराएकोमा भुक्तानी भएको मूल्य अभिबृद्धि करको ५० प्रतिशतले हुने रकम कट्टा गरी राजश्व दाखिला गरेको नदेखिएकोले राजश्व दाखिला गरेको वा मू.अ.कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु. गो.भौ.नं.मिति | भुक्तानी लिने | मु.अ.क खर्च | ६.५ प्रतिशत मुल्य अभिवृद्धि कर ४८९-२०७६/२/२० | पूर्जा निर्माण सेवा वर्दघाट | ४९४९४० | २८४७०.० ५५३-२०७६/२/३० | केयर आइटि सलुसन | ४०२९८८ | २३१८०.० १७-२०७६/३/२ | डि.आर कन्स्ट्रक्सन | ७२६९२८ | ४७२५० ३३-२०७६३/३० | बुद्धभुमि कन्स्ट्रक्सन | ४१८७५६ | २७२१९ ३४-२०७६/३/३० | शुलभ कन्स्ट्रक्सन | ३१६६४० | २०५८२ जम्मा | | | १४६७०१.००	१,४६,७०१/-
	राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश	
२०.	**धरौटी कट्टा** -सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(४) मा विल भुक्तानी गर्दा पाँच प्रतिशतका दरले रिटेन्शन मनी कट्टा गरी भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले निम्नानुसारको निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा नियमानुसार ५ प्रतिशतले हुने धरौटी कट्टा गरेको नदेखिएको रु. भौ.नं. मिति | निर्माण व्यवसायीको नाम | विजक रकम | धरौटी रकम २७-२०७६/३/२५ | डि.आर कन्स्ट्रक्सन | ३४२५११ | १७१२६ ३३-२०७६/३/३० | बुद्धभुमि कन्स्ट्रक्सन | ४१८७५५.८८ | २०९३८ ३४-२०७६/३/३० | शुलभ कन्स्ट्रक्सन | ३१६६४० | १५८३२ | **जम्मा** | | ५३८९६/-	५३,८९६/-
२१.	**संयोजक भत्ता-** प्रदेश ५ सरकारले प्रकाशन गरेको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५ बमोजिम संयोजक भत्ता अधिकतम १५ कार्यदिन सम्म १५ दिनको ४००।- का दरले र १५ दिन पछि दैनिक २००।- का दरले मात्र लिन पाउने व्यवस्था छ । नगरपालिकाको १६ वडाहरुमा बहुक्षेत्रिय पोषण सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रममा संयोजक भई कार्य गरेबापत कार्यालयका कर्मचारी आशिष दाहालले रु. १०००। का दरले १६ दिनको रु. १६०००। बुझेकोले नियम विपरित बढि बुझेको रु. ९६००। मा १५% भुक्तानीमा करकट्टि कटाई बाँकी रु. ८१६०। असुल हुनुपर्ने रु.	८१६०/-
	सशर्त अनुदान चालु	
२२.	**पदाधिकारी सुविधा** -नेपालको संबिधान २०७२ को धारा २२७ मा गाउँसभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुबिधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानून बमोजिम हुने व्यबस्था अनुसारं ५नं. प्रदेश संसदले प्रदेश नं. ५ अन्तर्गतस्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन,	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा	रकम

२०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यबस्था अनुसार यस नगरपालिकाले देहाय बमोजिम रु १,३४,५६,०००।- सुबिधावापत भुक्तानी गरेको छ ।

सि.नं	विवरण	प्रमुख (१)	उप प्रमुख (१)	वडाअध्यक्ष (१६)	कार्यपालिका सदस्य (८ थप)	सभाका सदस्य जना (५९)	जम्मा (८५)
१	मासिक सुबिधा(**१२ महिनाको**)	४,२०,०००।–	३,६०,०००।–	४८,००,०००।–	१२,४८,०००।–	५६,६४,०००।–	१,२९,७४,०००।–
२	संचार सुबिधा (मासिक दरमा)	०	०	०	०	०	०
३	बैठक भत्ता -(**कार्यपालिका१२ र नगरसुभा २)**	१४,००० ।–	१४,००० ।–	२,२४,०००।–	१,१२,००० ।–	१,१८,०००।–	४,८२,०००।–
	जम्मा(वार्षिक)	४,३४,०००।–	३,७४,०००।–	५०,२४,०००।–	१३,६०,०००।–	५७,८२,०००।–	१,३४,५६,०००।–

२३. **पेश्की बाँकी -** कार्यालयले दिएको पेश्की आर्थिक बर्षको अन्त्य सम्म फछ्र्यौट भइ सक्नुपर्नेमा देहायका व्यक्ति/संस्थालाई गएको रु. २,१४,८०,०००।-. पेश्की आर्थिक बर्षको अन्तसम्म पनि फछ्र्यौट भएको नदेखिएबाट सो पेश्की फछ्र्यौट हुनुपर्ने रु. — २१४८००००/-

क्र.स	पेश्की लिनेको नाम	कार्यक्रम शिर्षक नं.	रकम रु.
१.	चन्द्रकान्त चापागाइ	३११५८	१००००००.००
२.	चन्द्रकला शर्मा	३११५७	५००००.००
३.	सोमनाथ अधिकारी प्राचाय सरस्वती मा.वि.	३११७२	१७००००.००
४.	श्री राजामाहात्मा पुर्णभद्र मा.वि	२२५२२	१५०००००००.००
५.	श्री राजामाहात्मा पुर्णभद्र मा.वि	३११७२	३००००.००
६.	श्री शहिद बाबुराम गायत्री अध्यान केन्द्र	३११७२	१३००००.००
७.	महेश निर्माण सेवा	३११५१	६०००००००.००
		जम्मा	**२१४८००००**

२४. **शिक्षा**

विद्यालयगत निकासा रजिष्ट्रर - अधिकार प्राप्त अधिकारीले आय व्यय ठीक र विश्वसनिय रहेको तथा दोहोरो हुने गरी भुक्तानी भएको छैन भन्ने कुरामा ध्यान दिनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले तोकिएको ढाँचामा विभिन्न विद्यालयलाई निकासा दिएको रकमको स्पष्ट विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्नु पर्नेमा यथार्थ विवरण खुल्ने गरी विद्यालयगत निकासा अभिलेख राखेको छैन । जसबाट विद्यालयलाई वास्तविक रुपमा निकासा दिनु पर्ने र भुक्तानी दिएको रकम बारे यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिन हुने भएकाले विद्यालयगत निकासा रजिष्टर खाता अद्यावधिक गरी राख्नु पर्दछ ।

२५. **नदीजन्य पदार्थको आय :** स्थानिय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ११ को घ (६) अनुसार नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकारमा पर्ने नदिहरुबाट ढुंगा,गिट्टि लगायतका नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् सम्वन्धि आय ठेक्का वन्दोवस्त गर्नुपर्दछ । आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ मा यस्तो प्रकृतिको आय ठेक्कामा यर्थाथ आय रु ३१,२०,०००।०० असूली भएको देखिन्छ । आर्थिक वर्ष ०७५।०७६ को राजश्व अनुमान गर्दाअघिल्लो वर्षको यर्थाथ अनुसुचि भन्दा बढि हुने गरेर अनुमान गर्नुपर्नेमा रु ५००००।०० मात्र अनुमान गरेको देखियो । यस सम्वन्धमा देखिएका थप व्यहोरा देहाय अनुसार छन्

२५.१. गत वर्षको भन्दा घटि अनुमान गरेकोमा पनि यथार्थ आय शून्य रहेको देखियो ।

२५.२. कार्यालयको क्षेत्राधिकार भित्र खजुरा,सुखौरा र गंगोटि लगायतका ३ वटा नदिवाटजन्य पदार्थको उत्खनन् गर्न २०७५।०७६ मा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन भएको देखिन्छ । उल्लखित तिनवटै नदिमा आय ठेक्का वन्दोवस्त नगरेकोले साविक देखि प्राप्त हुदैं आएको यस्तो प्रकृतिको आयवाट कार्यालय वञ्चित भएको देखिन्छ ।

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा	रकम
२५.३.	आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लागि खजुरा खोलामा नदिजन्य पदार्थ संकलन तथा उत्खनन् गर्नको लागि मूल्य अभिवृद्धि कर वाहेक रु ६०,८६,२६८।०० लागत अनुमान गरी सार्वजनिक रुपमा वोलपत्र आह्वान गर्दा पुष्पाञ्जली कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स, काठमाण्डौंले मूल्य अभिवृद्धि कर समेत रु २,११,११,१११।००मा ठेक्का साकार गरेको देखियो । सो सकार रकमको ५० प्रतिशतले हुने रु १०६००००००।०० को वैंक जमानत समेत सप्लायर्सले पेश गरेको देखियो । अतः २०७५।०७६ को लागि कार्यालयले आय ठेक्का वन्दोवस्त नगरेको कारणले प्राप्त हुने ठुलो आयवाट नगरपालिकाको कार्यालय वञ्चित भएको देखियो । यस सम्वन्धमा सम्वन्धित पदाधिकारीलाई जिम्मेवार वनाउनु पर्दछ ।	
२६.	२४।२०७५।०६।२८ नगरपालिकाको भवन निर्माणको लागि मूल्य अभिवृद्धि कर समेत रु ३८२७२२२९।०० को लागत अनुमान स्विकृत भई सार्वजनिक वोलपत्र आह्वानको माध्यमवाट छनौट भएका निर्माण व्यवसायी एम्.के. समिर जे.भि.सँग मिति २०७३।१०।१७ मा कार्यालयले मिति २०७६।०१।१६ सम्म निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी रु ३२५५१२६१।०० (मू.अ.कर सहित) को सम्भौता गरेको थियो । सम्झौता तथा अन्तिम विलको निर्माण व्यवसायिलाई गो.भौ.नं.९५२ २०७६।०३।३१ वाट रु ५,७३,९२९।०० र अन्तिम विल सम्मको रु ३२७७२,६२७।०० भुक्तानी भएको छ । यस सम्वन्धमा व्यहोरा निम्नानुसार छन् ।	
२६.१.	निर्माण व्यवसायि सँग भएको सम्झौताको सामान्य तथा विशेष शर्तको दफा १३.१ मा वीमा सम्वन्धि व्यवस्था भएको छ । सो दफामा रहेको वीमाको शर्तमा निर्माण व्यवसायी मर्मत सम्भार अवधि सम्म खाम्ने गरी सम्भौता रकमको ११५ प्रतिशतले हुने रु ३७४३३९५०।०० वीमा गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । भवन निर्माण कार्यको वीमा प्रीमियम वापत निर्माण व्यवसायीलाई रु १२४३४२।०० भुक्तानी भएको छ । सो भवन निर्माण कार्यको मर्मत संभार अवधि २०७७श्रावण महिना सम्म रहेकोले सो अवधि सम्मको वीमा पोलिसी तथा प्रिमियमको कागजात पेश गरी संभावित जोखिमलाई न्यून गर्नु पर्ने रु.	१,२४,३४२/-
२६.२.	ठेक्का सम्भौताको सामान्य शर्तको दफा ५० मा निर्माण व्यवसायीले मर्मत सम्भार अवधि (डि.एल्.पी.) सम्मको ठेक्का सम्भौता रकमको ५ प्रतिशतले हुने रकमको वाणिज्य वैंकवाट कार्यसम्पादन जमानत पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । भवन निर्माण कार्यको सम्झौता रकम रु ३२५५१२६१।०० रहेको र मर्मत सम्भार अवधि २०७७श्रावण सम्म रहेकोले वैंक जमानत वापत रु १६२७६००।०० पेश हुनुपर्नेमा नेपाल वैंगलादेश वैंकको बैंब जमानत नं.०२६।पी.वी ।००००६।१७ अगष्ट २८, २०१९ (२०७६।०५।११) मात्र म्याद रहेकोले मर्मत सम्भार अवधि सम्मको बैंक जमानत पेश हुनुपर्ने रु	१६२७६००/-
२६.३.	नगरपालिकाको २०७६।०३।१६ को निर्णय नं.१२.७(घ) मा निर्माण व्यवसायिले कार्य सम्पन्न गर्ने समय भित्र काम नसकेको र नियमानुसार हुनुपर्ने म्याद थप नभएको हँदा म्याद थप गरी भुक्तानी प्रक्रिया अगाडि बढाउनुपर्ने उल्लेख छ । कहिले सम्म म्याद थप भएको हो मिति नखुलेको,निर्माण व्यसायिले म्याद थपको कारण नखुलाएको र कार्यालयले म्याद थपको जाँचवुझ नगरी अनिश्चित अवधिसम्मको म्याद थप गरेकोले सो म्याद थप कार्य मनासिव देखिएन ।	
२६.४.	निर्माण व्यवसायि नियमावली,२०५६ को नियम १४ मा निर्माण व्यवसायिलाई ठेक्का रकमको भुक्तानी गर्दा भुक्तानी रकमको ०.१० प्रतिशतले कट्टा गरी निर्माण व्यवसायि कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गो.भौ.नं.२४ र ९५२ वाट मुल्य अभिवृद्धि कर वाहेक रु १२५८९३१६।०० भुक्तानी भएकोमा रु १२५८९।००निर्माण व्यवसायी कोषम.ा दाखिला भएको नदेखिएकोले सो रकम कोषमा दाखिला हुनुपर्ने रु	१२५८९/-
२७.	**समपूरक अनुदान :** अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन,२०७४ को दफा १० (१) मा नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई पूर्वाधार सम्वन्धि कुनै योजना कार्यान्वयन गर्न समपूरक अनुदान गर्नसक्ने उल्लेख छ । त्यस्तै समपूरक अनुदान सम्वन्धि कार्यविधि, २०७५ को दफा ४(३) र ऐनको दफा १० (२) का समपूरक अनुदान प्रदान गर्न योजनाको सम्भाव्य अधययन	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम
	हुनुपर्ने,योजना वाट प्राप्त प्रतिफल वा लाभ निश्चित हुनुपर्ने लगायतका आधार हुनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले पुष्पलाल चोकदेखि १४ नं.वडा कार्यालय सम्मको कालोपत्र गर्ने योजना समपूरक अनुदान वाट सञ्चालन गर्ने गरी निर्माण व्यवसायी महेश निर्माण सेवा, नवलपरासी संग २०७६।०३।१६ मा २०७६।१२।३० मा निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी मूल्य अभिवृद्धि कर सहित रु ३५,३६,३७१८।०० सम्झौता गरेको देखिन्छ । सो सम्वन्धमा देखिएका थप व्योहोरा निम्नानुसार छन् ।	
२७.१.	ऐनको दफा १० अनुसार सो योजनाको सम्भाव्यता अनुदान भएको र सो योजनावाट प्राप्त प्रतिफल वा लाभ गणना गरको कागजात फाईल साथ संलग्न नभएकोले ती कागजात पेश हुनुपर्दछ ।	
२७.२.	नगरपालिका कार्यालयको २०७५।१२।२७ को निर्णयमा सो सडक योजनाको लागि कुल लागत अनुमान रु ४८०५३३७२।०० मध्ये सम्झौता ३५३६३७१८। को स्थानिय जनतावाट २० प्रतिशतले हुने रकम रु ७०,७२,७४४।- लागत सहभागिता सुनिश्चित भएपछि सम्झौता हुने गरी निर्णय भएको देखिन्छ । स्थानीय जनतावाट लागत सहभागिता स्वरुप २०७६।०३।१९ मा तिनाउ विकास वैंक मार्फत रु ३० लाख प्राप्त भएको देखिन्छ । कार्यालयको निर्णय वमोजिम रु ७०,७२,७४४।- प्राप्त हुनुपर्नेमा लागत सहभागीता वाट रु ३०००००।०० प्राप्त भएकोले नपूग रकम रु ४०,७२,७४४।- प्राप्त हुनुपर्ने रु...	४०,७२,७४४/-
२८.	**संघिय सरकारवाट हस्तान्तरित कार्यक्रम** ९१३/२०७६/३/३०–**पूजिगतवजेट सिमा**– समपूरक अनुदान सम्वर्नधि कार्यविधि, २०७५ को दफा ३(२) को खण्ड(क)मा स्थानिय तहले समपूरक अनुदानको लागि कार्यक्रम प्रस्ताव कार्ययोजनाको कूल लागत अनुमान एक करोड रुपैयादेखि दश करोड रुपैंयासम्मका योजना हुनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले शिव स्मूति धौलागिरी सडक निर्माण उपभोक्तासमितिलाई माथि उल्लेखित दुईवटा भौचरवाट रु ४९,१३,७१५। खर्च लेखि भुक्तानी भएको छ । सो सडकको लागि रु ८१,२६,४६९। लागत अनुगमन स्वीकृती भई कार्यालयले व्यहोर्ने रु ५८,५९,१८४। उल्लेख गरी मिति २०७६/१/३१ मा सम्झौता गरेको देखिन्छ । सो खर्च सम्वर्नधि देखिएका थप व्योहरा देहाय अनुसार रहेको रु	४९,१३,७१५/-
२८.१.	निर्देशिका वमोजिम रु. १ करोड भन्दा तलका योजना समपूरक अनुदानको वजेटवाट खर्च गर्न नमिल्ननेमा खर्च गरेको देखियो ।	
२९.	**खरीद विधि :** सार्वजनिक खरीद नियमावली,२०६४ को नियम ९७ (१) मा उपभोक्ता समितिवाट रु १ करोड रुपैया सम्म लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य गराउन सकिने उल्लेख छ । उल्लेखीत १ करोड सम्मको लागत अनुमान, मू.अ.कर, ओभरहेड,कन्टीजेन्सी र जनसहभागीताको अंश समेत समावेश हुने उल्लेख छ । शिव स्मृति धौलागिरी सडक निर्माणको सिलसिलामा कार्यालयले उपभोक्ता समिति संग मिति २०७६।०१।३१ मा रु ८१,२६,४६९।०० को सम्झौता गरेको छ । सम्झौता रकममा उपभोक्ता समितिको योगदान समावेश भएको तर मू.अ.कर, ओभरहेड,कन्टीजेन्सीको अंश समावेश भएको छैन । लागत अनुमानमा १५ प्रतिशत ओभरहेड १३ प्रतिशत मू.अ.कर.र ३ प्रतिशत कन्टिजेन्सी वापतको रकम समावेश गर्दा कुल लागत अनुमान रु १०८७७१८७।०० हुन आउदछ । कार्यालयले खरीद विधि अवलम्वन गर्दा रु १ करोड माथिको लागत अनुमान भएको योजनामा उपभोक्ता समितिवाट खरीद गर्न नमिल्नेमा खरीद गरी गो.भौ.नं.९१३ मिति २०७६।०३।३० वाट समेत वाट रु ४९,१३,७१५।०० भुक्तानी भैसकेको छ । नियमको व्यवस्था अनुसार खरीद विधि अवलम्वन हुनुपर्दछ ।	
३०.	**कालोपत्र कार्य उपभोक्तावाट :** सार्वजनिक खरीद नियमावाली,२०६४को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिवाट निर्माण कार्य गराउन पाउने व्यवस्था छ । उपभोक्ता समितिवाट निर्माण कार्य गराउदा प्रतिस्पर्धा नहुने र लागत अनुमान कै दरमा कार्य गराउने गरिएको छ । नियमावलीअनुसार एक करोड सम्म लागत अनुमान भएका निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिवाट गराउन सकिने भएतापनि उपभोक्ता आफैँले गर्न सक्ने श्रम प्रदान कार्य उपभोक्ता समितिवाट गराई स्थानीय स्तरमा	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम
	रोजगारी समेत उपलव्ध गराउने मनसाय नियमावलिको रहेको देखिन्छ । तर सो अनुसार नभई उपभोक्ता समितिवाट विटुमिन डिष्टिव्यूटर्स लगायतका ह्यावी इकुमेन्ट प्रयोग गरीसडक कालोपत्रे गर्ने समेत कार्यालयले उपभोक्ता समितिवाट गराएको पाईयो । उदाहरणको लागी स्मृति नगर मुशहर टोल देखि धौलागिरी चोक सडकको कालोपत्रे गर्ने उपभोक्ता समिति संग कार्यालयले २०७६।०१।३१ मा रु८१२६४६९।००मा सम्झौता गरेको देखिन्छ । सो सम्झौता अनुसार गौ.भौ.नं. ९१३ मिति २०७६।०३।३० वाट समेत रु ४९१३७१५।०० खर्च लेखेको छ । यस्ता जटिल प्रकृतिका कार्यहरु उपभोक्ता समितिवाट गराउन मनासिव देखिदैन ।	
३१.	**खर्च हुन नसकेको :** प्रदेश नं.५,प्रदेश कार्यविधि कार्यविधि ऐन,२०७४को दफा १९(१)मा प्रदेश संचित कोषबाट स्थानीय तहलाई सर्शत अनुदान हस्तान्तरण गर्न सकिने उल्लेख छ । सो कानूनी व्यवस्था अनुसार मिति .....मा प्रदेश आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट खेल मैदान निर्माण क्याम्पचौरको लागी पहिलो । दोश्रो किस्ता २०७५।१२।०६ मा प्राप्त भएको समेत जम्मा ७५ लाख सर्शत अनुदान हस्तान्तरण गरेको देखिन्छ । सो रकम मध्येवाट नगरपालीकाले खेलकुद मैदानको विस्तृत लागत योजना तयार गरी हाईड्रोकन नेपाल प्रा.लि.लाई गो.भौ.नं.५३९ मिति २०७६।०२।२८ बाट रु ९,९९,६२६।०० भुक्तानी वाँकी रु ६५,००,३७४।०० मिति २०७६।०७।२७ मा दाखिला गरेको देखियो । नगरपालीकाले आफूलाई प्राप्त वजेट समेत खर्च नगरी फिर्ता पठाएकोले कार्यदक्षता वृद्धि गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
३२.	**एम्वुलेन्सको आम्दानी खर्च :** प्रदेश नं.५,प्रदेश आर्थिक विधि ऐन, २०७४ को दफा १ मा जिम्मेवार व्यक्तिले कार्यालयमा प्राप्त हुन आएको ७ दिन भित्रश्रेष्ठा खडा गर्नुपर्ने उल्लेख छ । नगरपालीकाका ४ वटा वडामा एम्वुलेन्स खरीद गर्नको लागी सिप्रदि ट्रेडिङ्गलाई ४१९७५२० पेश्की दिई ४ वटा एम्वुलेन्स खरीद भएको थियो । खरिद भएका एम्वुलेन्सले सम्वन्धित वडामा सेवा पुरयाई राखेका छन । एम्वुलेन्स संचालन सम्वन्धमा देखिएका थप व्योहरा निम्न अनुसार छन् ।	
३२.१.	खरीद भएका एम्वुलेन्स जिन्सी खातामा आम्दानी वांधेको देखिदैन ।	
३२.२.	वडा कार्यालय मार्फत संचालित एम्वुलेन्स सेवावाट प्राप्त आम्दानी संचालनको लागी भएको खर्च नगरपालिकाको आय विवरण समावेश भएको छैन। वडा न. २ ले २०७५/६/२८ देखि, वडा न.९ ले २०७५/७/२३ देखि, वडा न.१३ ले २०७५/७/३० देखि र वडा १४ ले २०७५/६/२८ देखि एम्वुलेन्स संचालन गरेको देखिन्छ । नगरपालिकावाट एम्वुलेन्स परिचालन आम्दानी खर्चको विवरण अनुसार वडा संख्या ४ वाट जम्मा आमदानी रु १९,३७,४२७ । र खर्च रु १६,८४,४२७– भई रु २,५२,७२२। मौज्दात देखिन्छ । सो आम्दानी खर्च नगरपालिकाको आय विवरणमा समावेश नभइकोले समावेश गर्नुपर्दछ । **एम्वुलेन्स परिचालनको आम्दानी खर्च विवरण** **वडा न. | कूल आम्दानी | कूल खर्च | वांकी** २ | ५,१३,१००। | ४,५०,११४ | ६३,०८६। ९ | ५६,०००। | ४,४४,२७०। | १,१५,७३०। १३ | ३,०३,४२०। | २,९६,८२०। | ७,१४०। १४ | ५,६०,९०७ | ४,९४,१४१। | ६६,७६६। **जम्मा | १९,३७,४२७ | १६,८४,७०५। | २,५२,७२२।**	
३२.३.	**वढी खर्च**– स्वीकूत वार्षिक कार्यक्रक को सि. न. ३९९ मा चक्रपथ डि.पि.आर. निर्माणको लागि रु१० लाख विनियोजित वजेटलाई मिति २०७६/१/को नगरसभाले निर्णय गरेको देखिन्छ । निम्नानुसारका तिनवटा गौश्वरा भौचर साथ संलग्न टीप्पणी र आदेशानुसार सो विनियोजित वजेटवाट रु १३१६२४६। खर्च लेखेको देखियो । विनियोजित वजेट भन्दा रु ३१६२४६। वढी खर्च लेखेकोमा नगरसभावाट स्वीकूत भएको नदेखिएको रुसो स्वीकृत हुनुपर्ने रु **गो.भौ.नं | मिति | निर्माण व्यवसायी | कार्य | खर्च**	३१६२४६/-

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा	रकम

४३२	२०७६/०२/०९	समीर कन्ट्रक्सन	फल्स सिलिङ्ग जडान	३८४४०६.०
४३३	२०७६/०२/१०	विराज कन्ट्रक्सन	रेलिङ्ग फलामे सिढीं	४९७०००.०
४९१	२०७६/०२/२०	पालुस्थान निर्माण सेवा	विद्युत तथा साउण्ड सिष्टम	४३४८४०.०
			जम्मा	**१३१६२४६.०**

३३.	**पशु अनुदान :** गो.भौ.नं.५७४मिति २०७६।०३।०१ पशु कार्यक्रम अर्न्तगत सिर्जनशील उन्नत नश्ल गाई स्रोत केन्द्र,वर्दवास १३ लाई रु ३२५०००।०० भुक्तानी भएको देखिन्छ सो खर्च सम्वन्धमा निम्न व्यहोरा देखिएको रु	३२५०००/-
३३.१.	गाई स्रोत केन्द्र र नगर प्रमूख सहितको संयूक्त लागगत वाँडफाँड सम्वन्धि सम्झौतामा लागत अनुमान रु १६२५०००। मध्ये प्रदेश मन्त्रालयले रु १३००००००।०० (८० प्रतिशत) स्रोतकेन्द्रलले रु ३२५०००।०० (२० प्रतिशत) व्यहोर्ने उल्लेख छ । स्रोत केन्द्रले व्यहोर्नु पर्ने रु ३२५०००।०० नगरपालिकाले व्यहोरेको देखियो । स्रोतकेन्द्र उपभोक्ता समूहको शून्य सहभागीता भई सरकारी वजेटवाट नै शत प्रतिशत व्यहोरी कार्यक्रम व्यहोर्नु मनासिव देखिदैन ।	
३३.२.	गाई स्रोत केन्द्र र नगरपालिकाका प्रशासकिय अधिकृत बीच २०७६।०११६ मा भएको सम्झौता वमोजीम स्रोत केन्दले ११ वटा गोठ सुधार मिल्किङ्ग मेसिन ३ वटा, चाप कटर २ वटा, प्रेसर क्लिनर २ वटा खरीद गरी वितरण गर्ने उल्लेख छ । सो कार्य सम्पन्न भएको प्राविधिक मूल्यांकन तथा अनुगमन प्रतिवेदन भौचरको साथ संलग्न नरहेकोले सो संलग्न गर्नुपर्दछ ।	
३४.	**गत वर्षको जिम्मेवारी :** गत वर्ष २०७४।०७५ को आय व्यय विवरणमा अन्तिम मौज्दात रु ४६०८८८०५।९६ रहेकोमा यो वर्षको आय व्यय विवरणमा शुरु मौज्दात रु ३८११६१७६।९६ देखाईएको छ । सो अनुसार मौज्दातमा रु ७९६७२६२९।०० फरक देखिएको छ । यस सम्वन्धमा कार्यालय सँग सोधनी गर्दा गत वर्षको धरौटि र विभिन्न कोषको मौज्दात सम्वन्धित शिर्षकमा नै समावेश भएको भन्ने जवाफ प्राप्त भयो । गत वर्षको अन्तिम मौज्दात नै यो वर्षको शुरु मौज्दातमा जिम्मेवारी सार्नु पर्दछ ।	
३५.	**जिन्सी माल सामानको आम्दानी :** प्रदेश नं.५,प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ को दफा २४ (१) मा जिम्मेवार व्यक्तिले जिन्सी माल सामान ७ दिन भित्र दाखिला गरी श्रेष्ठा खडा गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले वडा कार्यालय मार्फत खरीद भएका खर्च भएर नजाने प्रकृतिका जिन्सी मालसामान कार्यालयको मूल जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई वडा कार्यालयगत सहायक जिन्सी खातामा आम्दानी जनाउनु पर्नेमा मूल जिन्सी खातामा आम्दानी जनाएको पाईएन । मूल जिन्सी खातामा खरीद भएका मालसामान आम्दानी जनाउनु पर्दछ । मूल जिन्सी खातामा आम्दानी नजनाएका केहि खर्च भएर नजाने मालसामानको विवरण देहाय वमोजिम छ ।	

गौ.भौ.नं.	मिति	सामान	वडा नं.	खर्च
१४२	२०७५.१०.२२	ब्रान्डेड डेक्टप कम्प्यूटर्स	८	७७५००.००
१४४	२०७५.१०.२२	ब्रान्डेड डेक्टप कम्प्यूटर्स	९	१११५७५.००
१४६	२०७५.१०.२२	प्रिन्टर लगायत	१०	१०९०००.००
१६०	२०७५.१०.२३	इन्भटर लगायत	५	८००००.००
१६५	२०७५.११.०७	अफीस टेवुल	१५	३२८७४.००

३६.	**उपभोक्ताको घटि योगदान :** नगर सभामा २०७५।०३।१५ मा स्विकृत २०७५।०७६ को निति कार्यक्रम तथा वजेटमा उपभोक्ता समितिवाट सञ्चालन हुने पूर्वाधार तर्फका आयोजनामा न्यूनतम् ३० प्रतिशत जनसहभागीता अनिवार्य गरीने तर विपन्न समूदायको वसोवास भएको आयोजनामा शून्य सहभागीता अपनाईने उल्लेख छ । नगर सभाको उल्लेखित निर्णय विपरीत कार्यपालिकाको मिति २०७५।६।२१ को निर्णयले ३० प्रतिशत जनसहभागिता कायम गर्दा आयोजना कार्यान्वयनमा कठिनाई परेको भनी भौतिक संरचनामा १० प्रतिशत जनसहभागिता र तटबन्धमा २० प्रतिशत	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम
	जनसहभागिता रहनुपर्ने निर्णय गरेको छ । सभाले पारित गरेको नीति सो आ.व समाप्त नहुँदै कार्यपालिकाले परिवर्तन गरी सोही अनुसार लई तयार गरी न्यून जनसहभागिता कायम गरेको उचित देखिएन ।	

गो.भौ. नं.	मिति	उपभोक्ता समिति	वजेट खर्च	मूल्यांकन	हुनुपर्ने योगदान	भएको योगदान	नपूग योगदान
३३८	२०७६.०१.१९	सुरेपूरा वाटो भित्रि	५००००.०	५३१०५३.०	१५९३१६.०	७१०५२.०	८८२६४
३४०	२०७६.०१.१९	कंचनगढि मार्ग निर्माण	१०००००००.०	१२१४८३८.०	३६४४५१.०	२९४८३८	६९६१३
३४९	२०७६.०१.२३	नाला निर्माण अमर दिप टोल	५०००००	५२०१३२.०	१५६०४०.०	६०१३२.०	९५९०८
३५३	२०७६.०१.२४	दिव्य नगर खोला तटवन्ध	५००००००.०	५७१५२२.०	१७१४५६.०	१११५२२	५९९३४
३६३	२०७६.०१.३१	हसना टोल कल्वर्ट	२९७८३२.००	३१५६११.०	९४६८३.०	३९६११	५५०७२
३६७	२०७६.०१.३१	कल्वर्ट निर्माण वडा नं.११	३००००००.०	३०८६२०.०	९२५८६.०	३२६२०	५९९६६
३७४	२०७६.०२.०१	कल्वर्ट निर्माण मौरीटारी	४००००००.००	४१९११५.०	१२५७३५.०	५११११.०	७४६२३
५०१	२०७६.०२.२१	नाला निर्माण वडा नं.१०	५००००००.०	५१३४०१.०	१५४०२०.०	५३४०१	१००६१९
६४४	२०७६.०३.३१	गार्वेल वाटो वडा नं.९	४००००००.००	४२८१५४.०	१२८४४६.०	६०१५४	७८९२२
६५१	२०७६.०३.३१	वभैनि टोल पार्क निर्माण	१४५५०००००.०	१६१४२२७.०	४८४२६८.०	१५९२२७	३२५०४१
६६१	२०७६.०३.३१	हाट वजार वडा नं.९	१५०००००००.०	१५३२७८१.०	४२९८४३.०	१५२७८१	३०७०६२
७६०	२०७६.०३.२२	छरीयालि टोल वाटो	६०००००	६६५६१५.५०	१९९६८४	६६६१६	१३३०६८
७६५	२०७६.०३.२२	पृथ्वी जल उपभोक्ता	७५०००.००	७७५२५.७९	२३२५७	८५२५	४१७३१
७७५	२०७६.०३.२३	पटुके विद्युतिकरण	२०००००	२१६०००.०	६४८००	३२०००	३२८००
७७९	२०७६.०३.२३	त्रिवेणि सडक	२०००००	२०५७२३.०	६१७१६	२१७२३	३९९९३
७८५	२०७६.०३.२३	लक्ष्मी नगर टोल वाटो स्तरीकरण	३६६३०२.०	३७९१११.९१	११३७३३	४२११४	७१६१८
७९३	२०७६.०३.२३	मर्चाधोला टोल वाटो स्तरीकरण	२०००००	२०५५१०	६१६५३	२१५१०	४०१४२
७९७	२०७६.०३.२४	देविनगर वाटो निर्माण	४९९७५२.०	५२१८७९	१५६५६३	६१८७९	९४६८४
८२२	२०७६.०३.२६	हुलाकी खोला सिचाई	१२३५४०.०	१२९३५२	३८८०५	१४३५२	२४४५३
८२९	२०७६.०३.२६	वाटो स्तरोन्नती तथा नयाँ	१७५९७१.०	१७१०४६	५१३१३	०	५१३१३
८४०	२०७६.०३.२६	नयाँ वस्ती वाटो	२५००००.०	२८४०८६	८४११६	५४०८३	३००३३
८८४	२०७६.०३.२९	वोरीङ्ग पाइप लाइन विस्तार	२०००००	२११९९९	६२९३६	२७९९९	३४९३७
८९२	२०७६.०३.३०	वाटो ग्रावेल तथा मर्मत	१७७५४९.०	१६३१४५	४८९४३	०	४८९४३
९११	२०७६.०३.३०	स्याउली वजार नाला	५०००००	५४१९७९	१६२५९३	८१९७८	८०६१५
						जम्मा	**२०३९३५४**

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा	रकम
३७.	४९४ । २०७६।०२।२० नगरपालिका कार्यालयवाट उत्तर तर्फको सडकमा कालोपत्र कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायि दाउन्ने कन्स्ट्रक्सनको मिति २०७६।०२।१७ को विजक नं.१९ अनुसार प्रथम तथा अन्तिम वीलको रु १२,०९,२३७।०० खर्च लेखी भूक्तानी दिंदा देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार छन्: (क) नगरसभाको २०७५।०३।१५ को निर्णयमा नगरपालिकाका प्रत्येक भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा कुल खर्चको ५ प्रतिशत कट्टा गरी मर्मत संभार कोषमा राख्ने उल्लेख छ । उल्लिखित निर्माण व्यवसायीलाई भूक्तानी गर्दा मर्मत संभार कोष वापतको रु ३६२७७।- कट्टा गर्नुपर्नेमा गरेको देखिएन । भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा कूल खर्चको ५ प्रतिशत रकम मर्मत संभार कोषमा जम्मा हुने व्यवस्था गरिनु पर्दछ । (ख) आर्थिक ऐन,२०७६ अनुसार २०७६।०२।१६ पछिको भुक्तानीमा मूल्य अभिवृद्धि करको १३ प्रतिशत मध्ये ६.५ प्रतिशतले हुने रकम कार्यालयले नै राजश्व खातामा दाखिला गर्ने व्यवस्था गरेकोमा यो भौचरवाट निर्माण व्यवसायीलाई भुक्तानी गर्दा त्यस्तो रकम रु ६६१०६।- दाखिला भएको नदेखिदा दाखिला भएको समायोजन प्रमाण गर्नुपर्ने रु.	६६,१०६/-
३८.	गो.भौ.नं.६० २०७५।०७।१५ अमानतवाट कार्य : सार्वजनिक खरीद नियमावली,२०६४ को नियम ९८ (३) मा सार्वजनीक निकायले अमानतवाट कार्य गराउदा वार्तावाट वा निर्माण सम्वन्धि काममा आवश्यक निर्माण सामाग्री उपलव्ध गराई ज्यालामा दिन सकिने उल्लेख छ । कार्यालयले वडा नं.१५ स्थित विभिन्न सडकमा खाल्टा खाल्टीमा ग्रावेल राखी मर्मत गरको भनि वर्दाघाटका चुडामणि वरललाई एकमुष्ट रु १ लाख वुझाएको भरपाईको आधारमा खर्च लेखेको छ । सो मर्मत कार्य वार्तावाट भएको भन्ने पुष्टि नभएको तथा एकमुष्ट भरपाईको आधारमा खर्च लेख्न नमिल्ने देखिएकोले रु	१००००००/-
३९.	**पूँजिगत खर्च :** एकिकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गिकरण र व्याख्या,२०७४ अनुसार पूँजीगत खर्चमा पूँजी निर्माण हुने र पूँजीकृत गर्न मिल्ने प्रकृतिका सवै खर्चहरु पूँजिगत खर्च संकेतवाट खर्च लेख्न मिल्ने उल्लेख छ । चालु प्रकृतिका र कार्यक्रमगत खर्चलाई कार्यलयले चालु शिर्षकमा खर्च अभिलेख गर्नुपर्नेमा सो नगरी चालु तथा कार्यक्रमगत खर्चलाई पूँजीगत खर्चमा खर्च अभिलेखिकरण गरको देखियो सो सम्वन्धी केहि उदाहरणहरु निम्नानुसार छन् ।	

पूजिगत खर्चको गो.भौ.नं	मिति	खर्चको व्यहोरा	खर्च
३८	२०७५.०८.१७	महिला स्वयम्सेविकाको प्रोत्साहन भत्ता	३५१०००.००
६७	२०७५.०९.१२	एच् आइभि सचेतना कार्यक्रम	५००००.००
९१	२०७५.०९.२२	समिक्षा गोष्ठि वडा नं.६	१३५००.००
१०१	२०७५.०९.२४	तरकारी विउ वितरण	९०१००.००
११६	२०७५.१०.१४	माछा भुरा वितरण	६००००.००
१४९	२०७५.१०.२२	महिला क्षमता अभिवृद्धि	१०९५००.००
१६३	२०७६.१०.२४	हेमस्टे अवलोकन	२०५४०.००
१९६	२०७६.११.२७	आधारभूत तालिम	२९४०००.००
३४५	२०७६.०१.०८	औषधि खरीद	२४५९६५.००
४८७	२०७६.०२.२०	सुत्केरी भत्ता वितरण	३५०००.००
५६६	२०७६.०२.३१	स्यानेटरी प्याड वितरण	२००००००.००
७००	२०७६.०३.१६	वाखा वितरण	४०८०२०.००
७२९	२०७६.०३.१८	महिला स्वयम् सेविका प्रोत्साहन भत्ता	२४९०००.००
७४१	२०७६.०३.१९	खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन वडा नं.६	५००००.००
७४२	२०७६.०३.१९	मध्यस्थकर्ता चयन तथा तालिम	४०८२१८.५०
७३१	२०७६.०३.२२	क्षमताविकास कार्यक्रम	२९७५००.००
७३२	२०७६.०३.२२	लागु पदार्थ दुर्व्यसनी विरुद्ध आमा कार्यक्रम	५००००००.००
७९९	२०७६.०३.२४	स्थानिय तहको साझेदारीमा सुरक्षित	५००००००.००

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा	रकम
	आप्रवासन कार्यक्रम	
४०.	गो.भौ.नं ३८ मिति २०७५।०८।१७ महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुलाई २०७५ श्रावण देखि २०७५ पौष सम्मको प्रति महिना रु १५००।०० का दरले प्रोत्सहान भत्ता स्वरुप रु ३५१०००।० खर्च लेखि भुक्तानी भएकोमा सशर्त तर्फको सो खर्च यस पूँजीगत शीर्षकवाट खर्च लेखेको देखियो । साथै २०७५।०८।१७ मा खर्च लेखेकोले २०७५ पौष सम्मको ५८५००।०० खर्च लेख्न नमिल्ने	५८५००/-
४१.	**वितरणमुखी कार्यक्रम :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४(२) मा योजना तर्जुमाको आधार तय गरेको छ । कार्यालयले कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा सोही आधारलाई मध्यनजर गरी कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । कार्यालयले व्यक्ति तथा संस्थालाई फाईदा पुग्ने गरी सामग्री खरिद गरी वितरण गरेको देखिन्छ । विपन्न तथा लक्षित बर्गलाई फाईदा पुग्ने, समूहमा आधारित कार्यक्रम तथा न्यून आय वर्गका लागि दिगो रोजगारी सिर्जना गर्न सक्ने कार्यक्रममा अनुदान प्रदान नगरी विना आधार र समूहको सिफारीस वेगर दामासाही वितरण गरेको, वितरण गर्दा व्यक्तिको खरिद गर्न सक्ने क्षमतालाई समेत मध्येनजर नराखेको, वितरित सामानको दिगो उपयोगको व्यवस्था नमिलाई व्यक्ति तथा संस्थालाई बस्तुगत अनुदान वितरण गर्ने कार्य उचित नदेखिएको	

गो.भौ.नं.	मिति	खर्चको व्यहोरा	खर्च	कैफियत
३७	२०७५.०७.१३	फुटवल प्रतियोगिता,नवजीवन युवा भवन	४००००.००	
६३	२०७५.०७.१६	तीज कार्यक्रम,न्यू सिर्जनशील आमा समूह	२५०००.००	
६८	२०७५.०७.१९	फुटवल प्रतियोगिता डन्ट वरी युथ क्लव	३००००.००	
३९	२०७५.०८.१७	सांस्कृतिक पर्व	३००००.००	
४५	२०७५.०८.२०	तीज कार्यक्रम महिला अधिकार मञ्च	१५०००.००	
१६६	२०७५.१०.२८	भलिवल प्रतियोगिता	३००००.००	
१७५	२०७५.११.०९	सांस्कृतिक कार्यक्रम,उत्सव दिवस	३००००.००	
२९८	२०७६.०१.०३	योग शिविर सञ्चालन	१८०००.००	
७००	२०७६.०३.१९	वाखा वितरण	४०८०२०.००	
७४०	२०७६.०३.१९	फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यक्रमको लागी डष्टविन वितरण	५००००.००	
४६७	२०७६.०३.२२	सुडान घाँस विउ वितरण	५००००.००	
८०१	२०७६.०३.२४	डष्टविन खरीद तथा वितरण	९७३५०.००	
८०२	२०७६.०३.२४	धान विउ तथा जिंक वितरण	१३००००.००	
८२८	२०७६.०३.२६	खरको छानो विस्थापन	४००००.००	
८४६	२०७६.०३.२६	घाँसको विउ खरीद तथा वितरण	११५६००.००	
८८३	२०७६.०३.२९	वाखा वितरण कार्यक्रम	२००००.००	
९४०	२०७६.०३.३१	खरको छानो विस्थापन	३२००००.००	
९५०	२०७६.०३.३१	खरको छानो विस्थापन	४८००००.००	
९५६	२०७६.०३.३१	खरको छानो विस्थापन	५२००००.००	
१२	२०७६/३/१५	बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत ६४० परिवारलाई ५ वटा चल्लाका दरले कुखुराका चल्ला वितरण	३२००००.००	
१३	२०७६/३/१५	शुद्ध पिउने पानीको लागि विभिन्न १३ विद्यालयको लागि फिल्टर वितरण	९८९८५.००	योजना किताबमा ६४००० छुट्याएको

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा	रकम
४२.	गो.भौ.नं.०९।२४ **प्राविधिक मूल्यांकन :** वाटो मर्मत कार्य गरेको भनी वडा नं.५ का सदस्य प्रेम वहादुर वडा अर्न्तगतका वाटो मर्मत गरेको भनि रु ३००००।०० भुक्तानी दिएको छ । भौचर साथ द सूर्य पेट्रोलियमको २०७५।०९।०३ को ३२४ लिटर डिजेल खरीद गरेको वील संलग्न गरी भुक्तानी भएको छ । बाटो मर्मत गरेको प्राविधिकको मूल्यांकन वेगर केवल डिजेल खरीदको वील मात्र संलग्न गरेकोले प्राविधिक पुष्ट्याई हुनुपर्ने रु	३००००/-
४३.	**स्वास्थ्य तर्फ** स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय अर्न्तगत स्थानिय तहवाट सञ्चालन गरिने कार्यहरुको कार्यसञ्चालन मार्गदर्शन आ.व.२०७५।७६ अनुसार सार्वजनिक खरीद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ अनुसार तोकेको मापदण्ड वमोजिमको न्यानो झोला खरीद गर्नुपर्दछ । न्यानो झोला खरीद गरेपश्चात आधिकारीक तहवाट मापदण्ड वमोजीमको गुणस्तर परीक्षण गरी वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले खरीद गरेका न्यानो झोलाको गुणस्तर परीक्षण विना वितरण गरेको पाईयो । गुणस्तर परीक्षण गरी वितरण गर्न तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
४४.	नगरपालिकाले यो आर्थिक वर्षमा निशुल्क रुपमा वितरण गर्नको लागी पटक पटक टुक्रा पारी औषधि खरीद गरेको पाईयो । नेपाल सरकारले निशूल्क रुपमा वितरण गर्ने निर्णय भएका तथा पालिकावाट निशुल्क वितरण गर्ने तय भएका औषधिको आवश्यकता पहिचान गरेको पाईएन । साथै खरीद गरेका औषधिको विलमा औषधिको Batch number र Expired Date उल्लेख गरेको नपाईएकोले औषधिको समयावधि एकिन हुन सकेन ।	
४५.	**मध्यस्थताकर्ता चयन तथा तालिम** :- गो.भौ.नं.७४२ मिति २०७६।०३।१९ नगरपालीकाको वार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसार मध्यस्थताकर्ता चयन तथा तालिमको लागी रु ५ लाख विनियोजन भएको छ । उक्त कार्यक्रम न्यायिक समितिद्धारा ८ दिन सञ्चालन भएको पाईयो । यस सम्वन्धमा देखिएका थप व्यहोरा यसप्रकार छन् । (क) **प्रशिक्षक भत्ता :** अर्थ मन्त्रालयलको कार्यसञ्चालन निर्देशिका,२०७५ अनुसार नेपाल सरकारको तालिम केन्द्र वाहेक अन्य निकाय वाट सञ्चालित सवै प्रकारका तालिमका स्रोत व्यक्ति तथा प्रशिक्षको पारीश्रमिक वापत अधिकृत स्तरको नगरस्तरमा सञ्चालन हुने तालिमको लागि कार्यपत्र वापत प्रति कार्यपत्र रु १०००।०० र कक्षा सञ्चालन गरेवापत रु प्रतिकक्षा रु७००।०० का दरले भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । । कार्यालयले उक्त तालिम सञ्चालन गर्दा ८ दिनको २ जना प्रशिक्षकलाई प्रति दिन ६ ओटा सेसनको दरले ४८ सेसनको प्रतिसेसन रु २०००।०० ले ८८०००।०० मा पारीश्रमिक कर कट्टा गरी रु ८१६००।०० भुक्तानी भएको पाईयो । श्रेष्ताको साथमा कार्यपत्र समेत नरहेकोले ४८ वटा सेसेनको प्रतिसेसन रु ७०० का दरले रु ३३,६००।०० मा १५ प्रतिशत कर कट्टि रु ५०४०।०० गरी प्रशिक्षकले खुद पाउने भत्ता रु २८५६०।०० भुक्तानी हुनुपर्नेमा रु ८१६००।०० भुक्तानी भएकोले रु ५३,०४०।०० सम्वन्धित वाट असुल उपर गरी स्थानीय सञ्चित कोषमा दाखिला हुनुपर्ने । (ख) **संयोजक भत्ता :** अर्थ मन्त्रालयको कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७५ अनुसार नगरपालिकास्तरमा अधिकतम् १५ कार्यदिनसम्म चल्ने तालिम तथा गोष्ठिमा संयोजक भत्ता प्रतिदिन रु ४००।०० ले भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त तालिमको सहजिकरणको लागी श्री कमला ज्ञवालीले ८ दिनको प्रतिदिन १०००।०० ले कर रु ८०००।०० मा कर कट्टि गरी ६८००।०० वुझेको पाईयो । ८ दिनको रु ४००।०० प्रतिदिनलले रु३२००।०मा १५ प्रतिशत पारीश्रमिक कर रु ४८०।०० कट्टि गरी खुद रु २७२०।०० पाउनु पर्नेमा रु ६८००।०० भुक्तानी भएकोले वढि भुक्तानी रु ४०७०।०० सम्वन्धितवाट असुल उपर गरी स्थानिय संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने ।	५७११०/-
४६.	**विल वेगर भूक्तानी** :आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ वमोजिम खर्च	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम
	रकम पुष्टि गर्ने विल तथा भरपाईका आधारमा खर्च गर्नु पर्ने उल्लेख छ । मिति २०७५।०६।२३ गो.भौ.नं.७९ मा मर्मत संभार खर्च शिर्षकमा रु १,७८,९०४।०० खर्च लेखी राम प्रसाद अर्याल र गणेश सुवेदीलाई भुक्तानी भएको छ । विल भरपाई जोड जम्मा गर्दा रु १,६६,४०४।०० मात्र भएकोले वढि विल भरपाईभन्दा वढी खर्च जनाएको रु १२,५००।० असुल गरी सञ्चितकोष दाखिला गर्नु पर्ने रु.	१२,५००/-
४७.	**कोष सञ्चालन :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७० मा गाउँपालीका तथा नगरपालीकाले स्थानीय कानुन बमोजिम आकस्मिक कोष स्थापना गर्नसक्ने कुरा उल्लेख छ । कार्यालयले आ.ब.२०७५।०७६ मा कानुन निर्माण नगरी निम्नानुसारका खातामा निम्नानुसारको रकम जम्मा गरेको देखियो । कानून निर्माण र आवश्यक अभ्यास विना विभिन्न कोष स्थापना गर्ने कार्य नियमसम्मत नदेखिएको रु	४४,५६,९३३/-

क्र.सं	कोषको नाम	जम्मा भएको रकम
१	कर्मचारी कल्याण विशेष कोष खाता	५००००००.००
२	मानविय संशाधन स्वास्थ्य सामुदायिक विशेष कोष खाता	१०००००.००
३	वातावरणीय व्यवस्थापन विषेश कोष खाता	१०००००.००
४	गरिवी निवारण तथा सामाजिक परिचालन विशेष कोष खाता	१०००००.००
५	महिला तथा वालवालिका विकास विशेष कोष खाता	२०००००.००
६	मर्मत संभार कोष	३४५६९३३.००
	जम्मा	**४४५६९३३.००**

	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम	
४८.	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम(सञ्चालन कार्यविधि) नियमावली, २०७५ को नियम ९ मा आयोजना छनौटको आधार सम्बन्धि व्यवस्था अनुसार सामुदायिक बिद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी योजनामा मात्र योजना छनौट गर्न सकिनेमा माननिय हृदयेश त्रिपाठीकोको क्षेत्र पर्ने यस नगरपालिकामा स्थानीय पूर्वाधार साझेदारी कार्यक्रमको कार्यक्रम छनौट गर्दा दिव्यज्योति बहुमुखि क्याम्पसको भौतिक पूर्वाधार निर्माणको लागि भौ.नं. ८-०७६।३।३० बाट रु. १५,००,०००।- खर्च लेखेको पाईएकोले नियमावलीको प्रावधान अनुरुप कार्यक्रम छनौट गरी कार्यान्वयन गरेको नदेखिएकोले सुधार हुनुपर्दछ ।	
	राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण	
४९.	**गुणस्तर आश्वतता-** कार्यक्रममा यसवर्ष रु. १,९६,२५,०००।- बजेट मध्ये रु. १,४१,४८,६९८।- खर्च भएकोमा अधिकांश योजनाहरु ग्याविन बक्स भर्ने रहेको देखिन्छ । लागत अनुमान तयार गर्दा medium coated wire प्रयोग गर्ने रही उपभोक्ता समिति मार्फत गराएको छ । योजामा medium coated wire प्रयोग भएकोमा तारको गुणस्तर परीक्षण गरी गुणस्तर आश्वतता नलिएकोले योजनामा प्रयोग भएको तार गुणस्तर छ भनी आश्वस्त हुन सकिएन । अतः योजना कार्यान्वयन गर्दा गुणस्तर आश्वस्तता लिएर मात्र कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ ।	
५०.	लागत अनुमान रु. १०,५७,८२०।- रहेको भटौलिया दाविल्ला ग्यावीन कार्यको लागि कार्यालयले रु. ८,४०,०००।- र वांकी उपभोक्ता समितिले व्यहोर्ने गरी सम्झौता भएको देखिन्छ । उल्लेखित योजनमा site clearance १८९ घ.मी र excavation in ordinary soil ६३ घ.मि. प्रति घ.मि रु. मानिसले काम गर्ने गरी उक्त कार्यको रु. ३७,१६३।- लागत रहेकोमा उपभोक्ताले पेश गरेको विल भरपाई अनुसार जे.सी.वि. तथा इन्धनको रु. ४२,४७८।- खर्च देखाई भुक्तानी लिएको छ । मानिसवाट काम गर्ने गरी लागत अनुमान तयार गरी मेशिनबाट कार्य गराई भुक्तानी दिएको रकम असूल हुनुपर्ने रु.	३७,१६२/-
५१.	**भाडा कर-** आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८(५) मा बासिन्दा व्यक्तिले नेपालमा स्रोत भएको भाडा भुक्तानी गरेकोमा दश प्रतिशतका दरले कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले	

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा	रकम

उपभोक्ता समितिसंग काम गर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल भरपाई विश्लेषण गर्दा नियमानुसार भाडा भुक्तानीमा १० प्रतिशत भाडा कर लाग्नेमा २.५ प्रतिशत मात्र कट्टा गरेको देखिएकोले नपुग ७.५ प्रतिशत कर सम्बन्धित वाट असूल हुनुपर्ने रु. १,९६,०२६/-

भौ.नं. मिति	योजनाको नाम	भौचरको कूल खर्च	भाडा खर्च	कट्टा गरेको कर	नपुग कर
१९-०७६/३/६	अलावल खोला तटवन्ध	८२४०००	४८०००	१२००	३६००
२६-०७६/३/२५	मटाहारी घोला तटवन्ध तथा ग्याविन	१८००००	४९०००	१२२५	३६७५
३१-०७६/३/२९	भटौलिया दाबिल्ला ग्याविन निर्माण	८४००००	५५७००००	१३९२५	४१७७५
२०-०७६/३/९	चिसापानी खोला तटवन्ध	२००००००	५८३९२०	१४५९८	४३७९४
३५-०७६/३/३०	भुताहा खोला तटवन्ध	१२०००००	४८००००	१२०००	३६०००
३६-०७६/३/३०	वडा नं. ११ तटवन्ध निर्माण	८००९९७	३४००००	८५००	२५५००
३७-०७६/३/३०	घुटुरेखोला तटवन्ध	८४००००	३४०७६०	८५१९	२५५५७
३८-०७६/३/३०	भानुनगर कृषि पुल निर्माण	७६०१४०	१६५०००	४१२५	१२३७५
३९-०७६/३/३०	धनेवा खोला तटवन्ध	४५९३२६	५००००	१२५०	३७५०
				जम्मा	**१,९६,०२६/-**

५२. **सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तर्फ :**
सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५ वमोजिम यस नगरपालिकाका जेष्ठ नागरीकलाई भत्ता वितरण कार्यको लागी १६ वटा वडाहरुको भत्ता ३ वटा बैंकसंग सम्झौता गरी भत्ता वितरण गरेको पाइयो ।सामाजिक सुरक्षा सुरक्षा व्यवस्थापन कार्यविधि,२०७५ बमोजिम विभिन्न वडाहरुको लागी प्रथम,दोश्रो एवं तेस्रो मासकि गरी विभिन्न बैंशहरुलाई ११४१५४६००।०० बैंकमा पठाईएकोमा भत्ता वितरण गरी रु २२८०४४३१।०० बैंक फिर्ता गरीएको छ ।

५३. **आय ठेक्काको मूल्य अभिवृद्धि कर :** मिति २०७६।०२।२२ मा प्रथम पटक प्रकाशित नगरपालिकाको सूचना वमोजिमआ.व.२०७६।७७ कालागि आय ठेक्का तर्फ मिति २०७६।०२।०६ को राजश्व परामर्श समितिको सिफारीस वमोजिम ६ वटा हाटवजार तथा वसपार्क सौचालय समेतको लागी ठेक्का सूचना प्रकाशन गरेकोमा पहिलो शुक्रवारे हाटवजार ४ वर्दाघाटको आ.व.०७६।०७७ को वैंठकको लागी मिति २०७६।०४।०१ देखि०७७।०३ मसान्त सम्म कायम रहने र शुरुमै एकमुष्ट वुझाएमा कवोल अंक १०५१००१।०० मा १०प्रतिशत छुट दिई ९४५९००।०० वुझाउनु पर्ने उल्लेख भएकोमा चालु वर्ष शुक्रवारे साप्ताहिक हाटवजार वर्दाघाट ४ ले रकम अग्रिम रुपमा वुझाएको तर कवोल अंकको कवोल अंकको १०५१०००।०० को १३ प्रतिशतले हुन आउने रु १३६६३०।१३ मूल्य अभिवृद्धि कर कट्टि गर्नुपर्नेमा गरेको नदेखिएकोले कट्टि गर्नुपर्ने रु — १३६६३०/१३

५४. **सर्शत अनुदान :** मिति २०७५।११।०८ को निर्णयानुसार आ.व.२०७५।०७६को शिक्षा विभागवाट नगरपालिकाको वडा नं.९ मा रहेको एक मात्र माध्यामिक विद्यालय राजा माहात्मा पूर्ण मह मा.वि.को निर्माण लगायत विविध क्रियाकलापहरुका लागी रु १५०००००००।०० वजेट विनियोजन भएकोमा उक्त विद्यालयमा अध्ययन गर्ने अधिकांश छात्रछात्राहरु गरीव एवम् अत्ति विपन्न समुदायका भएकोले स्थानिय स्तरवाट हुनुपर्ने नियमानुसार जनसहभागिता जुट्न सक्ने नदेखिएको साथै वर्दघाट नगरपनलिकाको मिति २०७५।०६।२१ को बैंठकवाट जनसहभागीताको सन्दर्भमा विपन्न समुदायका वसोवास भएका र उनिहरुलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने आयोजनामा पहिचानका आधारमा शून्य सहभागीता हुनेछ भनि निर्णय भएकोमा मिति २०७५।११।०८ मा विद्यालय विच सम्झौता भएकोमा विभिन्न मितिमा गरी रु १५०००००००।०० पेश्कि खर्च लेखेकोमा सम्झौता वमोजिम लेखापरीक्षणको क्रममा विद्यालयले मासिक प्रतिवेदन एवं खर्चको फाँटवारी एवं कार्यको गुणस्तर प्रतिवेदन पेश गरेको पाईएन ।

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा	रकम
५५.	**भरपाई वेगर भूक्तानी** :आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ वमोजिम खर्च रकम पुष्टि गर्ने विल तथा भरपाईका आधारमा खर्च गर्नु पर्ने उल्लेख छ । मिति २०७५।०३।१८ मा नगरपालिकाको स्विकृत कार्यक्रम अन्तर्गत सि.नं. ५०१ मा फलफूल वडा घोषणा शिर्षकमा रु.५००००००।०० विनियोजन भएकोमा वडा नं. ५ र ८ मा लिचि र आँपको विरुवा वितरणको लागी केदार वर्षे फलफूल नर्सरीले रु.५,४२,०००।- को विल पेश गरी रु.५,००,०००।०० भुक्तानी गरेकोमा फलफूलको विरुवा वितरणको भरपाई स्रेस्ताको साथमा संलग्न नरहेकोले वितरण गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा सम्वन्धित व्यक्तिवाट असुल उपर गरी राजश्व खातामा दाखिला गर्नुपर्ने	५,००,०००/-
५६.	**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमतर्फ** - नगरपालिकाले आ.व.२०७५।०७६मा यस कार्यक्रम अर्न्तगत ३५१५६६६।०० खर्च गरको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५को परिच्छेद १३ दफा ७८ मा वर्षमा एक पटक नगर कार्यपालिकाले सार्वजनिक सुनुबाई गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । नगरपालिकाले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन पछि सार्वजनिक सुनुवाई गरेको पाईएन । सो निर्देशिकाले स्थानिय तहले संचालन गर्ने कार्यक्रमहरुबाट समेत रोजगार सिर्जना गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । साथै लाभग्राही परिचय पत्र वितरण गर्ने कार्यक्रम रहेकामा सोको वितरण भएको देखिएन ।	
५७.	**बेरुजुको अद्यावधिक स्थिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ ले बेरुजु फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालय प्राप्त विवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०७४।७५ सम्मको बाँकी बेरुजु रु.२,७४,७९,३४९/- मध्ये रु. १८४११०८।- फछ्र्यौट भई रु.२,५६,३८,२४१/- बाँकी रहेकोमा यसवर्ष रु. ३,८७,३१,९६०/१३ बेरुजु थप भई रु.६,४३,७०,२०१/१३ पुगेको छ ।	

गत वर्षसम्मको फछ्र्यौट गर्न बाँकी (रु.)	यसवर्ष फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्षको सं प.बाट कायम बेरुजु रु.	यो वर्षको कायम बेरुजु रु.	बाँकी
२७४७९३४९	१८४११०८	२५६३८२४१	०	३,८७,३१,९६०/१३	६४३७०२०१/१३

५८. **बेरुजु अनुगमन-** आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७४को दफा ४० बमोजिम कार्यालयलवाट आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा कायम वेरुजु मध्ये निम्नानुसारको बेरुजु फछ्र्यौट गरी लेखापरीक्षणको क्रममा लगत कट्टाको लागि अनुरोध गरेकोमा फछ्र्यौट मनासिव देखिएकोले लगत कट्टा गरिएको छ ।

दफा	आ.व	व्यहोरा	फछ्र्यौट रकम
२४.	०७४।०७५	**पेश्की वांकी शहिद स्मृती सामुदायीक अस्पताल विकास केन्द्र** कार्य सम्पन्न, प्रतिवेदन ,नापी किताब, विल भरपाइ , कर दाखीला वमोजिम आ.व. ०७६।०७७ को पुजिगत गो भौ.नं १२२ ,मिति २०७६।०७।२७ वाट फर्स्यौट ।	१९८७०८।००
२४.	०७४।०७५	**पेश्की वांकी दिलमाया थापा मगर** खरकाछाना विस्थापन कार्यक्रमका लागी विल भरपाइ अन्य कागजातका आधारमा आ.व. ०७६।७७ को पुजिगतगो.भौ.न ३९ ,मिति २०७६।०५।१५ वाट फस्यौट ।	१७५०००।००
२४.	०७४।०७५	**पेश्की वांकी लिल बहादुर चौधरी** राष्ट्रिय स्वाथ्य स्वयम सेवक प्रोत्साहन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमका विल भरपाइ अन्य कागजातका आधारमा आ.व. ०७६।७७ को पुजिगत गो.भौ.न ४१ ,मिति २०७६।०५।१५ वाट फस्यौट ।	५००००।००
२४.	०७४।०७५	**पेश्की वांकी अभिषेक लामिछाने** पशु ए.आइ कार्यक्रमका विल भरपाइ अन्य कागजातका आधारमा आ.व. ०७६।७७ को पुजिगत गो.भौ.न ११३ ,मिति २०७६।०७।२२ वाट फस्यौट ।	२२९२००।००
२४	०७४।०७५	**पेश्की बाकीं क्याम्पा चौर खेल मैदान उ.स.** कार्य सम्पन्न, प्रतिवेदन ,नापी किताब, विल भरपाइ , कर दाखीला वमोजिम आ.व. ०७६।०७७ को पुजिगत गो भौ.नं ११६ ,मिति २०७६।०७।२३ वाट फर्स्यौट	२८५०००।००
२४	०७४।०७५	**पेश्की वांकी प्रतिक्षालय देखी चौधरी गाउ सम्म सडक निर्माण उ.स.** कार्य सम्पन्न, प्रतिवेदन ,नापी किताब, विल भरपाइ , कर दाखीला वमोजिम आ.व. ०७६।०७७ को पुजिगत गो भौ.नं ११७ ,मिति २०७६।०७।२३ वाट फर्स्यौट ।	१५००००।००

सि.नं.	लेखापरीक्षणवाट देखिएका ब्यहोरा				रकम
	२४	०७४।०७५	**पेश्की वांकी टेक नारायण नवलपुरीया** विल भरपाइ वमोजिम आ.व. ०७६।०७७ को पुजिगत गो भौ.नं १४९ ,मिति २०७६।०८।१२ वाट फर्स्यौट	१७००००।००	
	२४	०७४।०७५	**पेश्की वांकी रविन्द्र विकम हमाल** सुत्केरी पोषण भत्ता वितरणका भरपाइका आधारमा आ.व. ०७६।०७७ को चालु गो भौ.नं ५९ ,मिति २०७६।०५।१५ वाट फर्स्यौट ।	१९५०००।००	
	२४	२०७४।७५	**पेश्की वांकी रोहीत थारु** सुत्केरी पोषण भत्ता वितरणका भरपाइका आधारमा आ.व. ०७६।०७७ को चालु गो भौ.नं ६२,६३ ,मिति २०७६।०५।१५ वाट फर्स्यौट ।	३००००।००	
	२४	२०७४।७५	**पेश्की वांकी लिल वहादुर चौधरी** सुत्केरी पोषण भत्ता वितरणका भरपाइका आधारमा आ.व. ०७६।०७७ को चालु गो भौ.नं ६५ ,मिति २०७६।०५।१५ वाट फर्स्यौट ।	९००००।००	
	२४	२०७४।७५	**पेश्की बाकीं दिलिप कुमार चौधरी** सुत्केरी पोषण भत्ता वितरणका भरपाइका आधारमा आ.व. ०७६।०७७ को चालु गो भौ.नं ६७ ,मिति २०७६।०५।१५ वाट फर्स्यौट ।	५००००।००	
	२९	२०७४।७५	**बढी भत्ता चिरन्जिवि गिरी** वढी भत्ता वैक दाखीलाका आधारमा आ.व. ०७६।०७७ को चालु गो भौ.नं २१२ ,मिति २०७६।०७।२९ वाट फर्स्यौट ।	४२००।००	
	२९	२०७४।७५	**बढी भत्ता पुष्कर काफ्ले** वढी भत्ता वैक दाखीलाको आधारमा आ.व. ०७६।०७७ को चालु गो भौ.नं २५१ ,मिति २०७६।०८।१२ वाट फर्स्यौट ।	१४०००।००	
	२४	२०७४।७५	**पेश्की बाकीं माकर सामुदाइक सीकाइ केन्द्र** विल भरपाइ दाखीला रीपोटका आधारमा आ.व. ०७६।०७७ को संघीय हस्तान्त्रण चालु गो भौ.नं २१ ,मिति २०७६।०८।१२ वाट फर्स्यौट ।	२००००।००	

बर्दाघाट नगरपालिका
सञ्चित कोष विवरण
आर्थिक वर्ष २०७५।७६

अनुसूची- १ (रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५-९)
१.	नवलपरासी	बर्दघाट नगरपालिका	४५४३२	१६४२००	२१५२१०	३७०१९७	७४९६०७	३८०८४१	२१२४०८	७०२२	६००२७१	१९४७६८

बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

अनुसुची -२ (रु.हजारमा)

सि.नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			बाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गनुंपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१.	नवलपरासी	बर्दघाट नगरपालिका	३६	२२	३८७३१	०	०	०	३६	२२	३८७११	११३८	१०१७०	५९४३	०	०	१६१२३	०	२१४८०	२१४८०

अद्यावधिक वेरुजू स्थिति

अनुसूची -३ (रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाकी	यो वर्षको फछ्र्यौट	बांकी	यो वर्ष सं.प.वाट कायम भएको वेरुजू	यो वर्षको वेरुजू	कुल बाकी वेरुजू
१	बर्दघाट नगरपालिका	नवलपरासी	२७४७९	१८४१	२५६३८	०.००	३८७४१	६४३७९